

## Diccionari de trànsit

TERMCAT, Centre de Terminologia. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2000. (Diccionaris de l'Enciclopèdia. Diccionaris Terminològics)

### Autor

Xavier Roselló i Molinari  
Autoritat del Transport  
Metropolità (ATM)

No sé qui va dir que si s'hagués d'endur un sol llibre a una illa deserta escolliria un diccionari. La frase m'ha vingut al cap fullejant el *Diccionari de trànsit* i he pensat que era ben certa tot i que espero no haver de fer mai aquesta tria. Mentre m'hi passejava anava aprenent coses, moltes més de les que m'hauria imaginat, sorprenent-me'n, meravellant-me'n, gaudint-ne i, a vegades, enorgullint-me'n. Tot diccionari és una joia i un pou de descobertes, i aquest no n'és cap excepció.

Ara sé, per exemple, que no es diu *netejarparabrises*, el calc en què hauria pensat primer, sinó *eixugaparabrises*, paraula més adequada i més bella. *Illot* reemplaça *illeta*, que també és un calc.

També he descobert els termes semblants però no sinònims. Així, no és el mateix una *esllavissada* que un *despreniment*: prometo no confondre'ls mai més. *Llum* i *far* no són la mateixa cosa, ja que el primer és genèric i el segon, específic. I tots dos són diferents de *fanal*, ja que aquest és fix i aquells, mòbils. En canvi, *glaç* i *gel* sí que són sinònims, almenys damunt la carretera. *Gual* continua mantenint el seu doble sentit: lloc per on passen tant rius com cotxes.

El diccionari continua farcit de mots troballa. Com ara *estretall*, que ni m'hauria pogut imaginar. Algú el farà servir per escriure «Hi ha que fer un estretall, tinguent que passar els vehicles amb precaució», però això ja no serà per culpa del diccio-

nari. Una altra troballa ha estat *intereix*, que s'entén de seguida, i que tradueix la castellana *batalla*. Per cert, d'on deu venir aquesta paraula? També ocorre amb el *voral*, meridà, equivalent a l'*arcén*, d'etimologia críptica per al no iniciat. *Ampit* és la traducció de *pretil*, *capçalçada* ho és de *peralte* i *efecte badoc* d'*efecto mirón*. En quina llengua us agraden més? Qui hi ha pensat més, el qui ha proposat *quitamiedos*, o el qui ha proposat *empara*?

Jo ja veia que la traducció de *pelotón* no podia ser *escamot*, almenys quan es parla de trànsit, però mai no hauria caigut en el *pilot*. També m'ha agradat que *gasoil* fos com en anglès, sense intents d'adaptació, suposo que per la gran difusió que ja té en la nostra llengua. I m'ha neguitejat trobar *hodòmetre*, que esperava sense *h*. Les *h* del grec sempre m'han ultrapassat: els autors, professionals del tema, m'il·lustraran sobre aquesta qüestió.

*Fer llums* m'ha enorgullit: és una expressió ben viva i alhora tan genuïna que no hi consta traducció castellana. És una prova, si voleu exigua, de la capacitat creativa de la nostra llengua. Per què no hi ha *fer benzina*? És massa familiar? *Placa de matrícula* es diu igual en castellà, no pas *chapa*.

Certament, moltes paraules coincideixen amb la paraula que ja creies saber o t'esperaves. En aquest cas, trobar-la al seu lloc és una tranquil·litat per continuar el discurs. Algunes d'aquestes pa-

raules s'incorporaran al llenguatge quotidià, com ho han fet *bústia*, *segell* o *atur* els darrers anys. D'altres, continuaran vivint només a les pàgines del diccionari. Però no hi ha dubte que si el diccionari no hagués aparegut, no se n'implantaria cap.

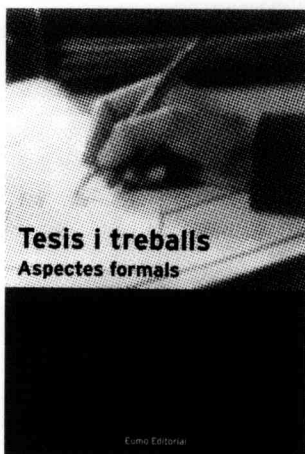
Els qui treballem en el món del trànsit i del transport sabem que ens toca esmerçar una part significativa del nostre temps usant la paraula: debatem i discutim entre nosaltres, sovint de manera encesa, sobre les diverses solucions alternatives a un problema, fem xerrades, participem en taules rodones, assistim a reunions llargues i sovint tenses amb els usuaris, som entrevistats per periodistes i escrivim ressenyes per a la premsa... En conseqüència, un diccionari sobre els termes que apareixen inevitablement en totes aquestes situacions ens permetrà augmentar la qualitat, si més no lingüística, del nostre treball. Però aquests temes també afecten tota la ciutadania: ens ho recorden dia a dia els comentaris que sentim per ràdio, les seccions de *Cartes al director*, i tots els nostres amics i coneguts que ens fan culpables dels embussos de trànsit, dels retards dels autobusos i dels atapeïments del metro tan bon punt ens trobem. A tots ells els recomano l'adquisició del *Diccionari de trànsit*: els permetrà de precisar les seves crítiques com no havien pogut fer fins ara.

## Tesis i treballs: aspectes formals

Antònia Rigo i Gabriel Genescà.  
Vic: Eumo Editorial, 2000.

### Autor

Joan Abril Español  
Institut d'Estadística  
de Catalunya



Cada vegada més, la relació entre la redacció d'un treball i la tria

dels aspectes formals de presentació és més estreta i, cada vegada més, els processadors de textos en són valuosos protagonistes. L'estudiant universitari que ha de conviure amb una tesi o un treball va prou atabalat a l'hora de triar el tema, el mètode, la recerca... perquè, a més, s'hagi de preocupar de les qüestions de forma, de les quals no es té una cura excessiva i, a vegades, poden ser un entrebanc si el treball redactat no disposa d'una presentació formal acurada, organitzada i rigorosa, i amb una coherència tant de contingut com de forma. Perquè això no passi, és a dir, perquè als uni-

versitaris no els pesi com una llosa l'elaboració de tesis i treballs, l'obra que comentem té molts encerts i també algun buit, fruit més aviat de la necessitat de veure la redacció d'una obra com un tot sense excloure-hi les recomanacions d'escriptura: és a dir, ens hauria agradat veure no tan sols els excel·lents aspectes formals que hi tracten els autors, sinó també quatre criteris de redacció que haurien orientat i apaivagat els neguitosos redactors d'aquests treballs d'investigació.

Com diuen els autors de l'obra, que ens recorda el que ja havien declarat els ortotipografistes Pu-